

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: - Nota ter agendering op Overlegcomité
- Vraag naar terugbetaling van de te veel geïnde federale energiebijdrage en een correcte juridische oplossing.

1. SITUERING EN CONTEXT

De distributienetbeheerders hebben in het verleden te veel federale bijdrage elektriciteit geïnd bij hun afnemers. Er stellen zich twee problemen die op korte termijn moeten worden opgelost:

- Er moet een regelgevend initiatief worden genomen om te vermijden dat dit in de toekomst zich nog kan voordoen. Er is dus nood aan een sluitende wettelijke regeling voor de behandeling van de saldi van de federale bijdrage die in de toekomst eventueel nog zullen worden opgebouwd.
- Er moet een regelgevend kader worden uitgewerkt dat toelaat de teveel geïnde federale bijdrage op korte termijn terug te storten aan de eindklanten.

De elektriciteitsverbruikers, gezinnen en bedrijven, betalen via de federale bijdrage mee voor een aantal maatregelen van de federale overheid. Het gaat bijvoorbeeld om de kosten van de CREG en voor de nucleaire passiva.

De modaliteiten van doorrekening van de federale bijdrage zijn – in lijn met de federale bevoegdheid in deze materie – op federaal niveau geregeld, zijnde in art. 21bis Elektriciteitswet, alsook in een KB van 24 maart 2003. De bijdrage wordt gefactureerd door de transmissienetbeheerder aan de houders van een toegangscontract of aan de distributienetbeheerders. De toeslag kan worden doorgefactureerd tot deze uiteindelijk wordt gefactureerd aan degene die de kWh voor eigen gebruik heeft verbruikt. Ook de modaliteiten van doorrekening door de distributienetbeheerders worden federaal geregeld.

De federale bijdrage, bepaald door art. 21bis Elektriciteitswet is door deze bepaling uitdrukkelijk beschreven als een “toeslag”, van toepassing op elke kWh afgenomen van het transmissienet. Het is echter geenszins een transmissienettarief.

Op 6 januari 2014 werd de bijzondere wet met betrekking tot de Zesde Staatshervorming afgekondigd. Door art. 19 van die wet wordt de materie distributienettarieven voor elektriciteit geregionaliseerd. Op 1 juli 2014 traden deze bepalingen van de voornoemde bijzondere wet van 6 januari 2014 in werking. De gewestelijke regelgevers hebben elk op eigen wijze van de nieuwe gewestelijke bevoegdheid inzake tarieven gebruik gemaakt.

Tot 1 juli 2014 was de CREG bevoegd voor zowel de materie van de distributienettarieven als voor een aantal uitvoeringstaken inzake de federale bijdrage elektriciteit. Sinds 1 juli 2014 zijn de distributienettarieven geregionaliseerd. De Zesde Staatshervorming heeft echter geen invloed op de bevoegdheid m.b.t. de federale

bijdrage. De federale bijdrage vormt geen onderdeel van de nettarieven. Ze werd dus niet betrokken bij de regionalisering van de distributienettarieven. Als financieringsmechanisme van federale maatregelen blijft de federale bijdrage dus binnen de federale bevoegdheden vallen, ook ná 1 juli 2014. Het juridisch advies dat de VREG terzake heeft ingewonnen is toegevoegd als bijlage 1.

De elektriciteitsleveranciers innen de heffing bij hun klanten. Zij storten deze ontvangsten door naar de distributienetbeheerders, die op hun beurt doorstorten naar de hoogspanningsnetbeheerder Elia. Elia stort uiteindelijk door naar de CREG, die de middelen verzamelt voor de overheid en jaarlijks de tarieven vastlegt.

Het is gebleken dat de voorbije jaren aan de elektriciteitsverbruikers voor tientallen miljoenen euro's teveel federale energieheffing is aangerekend. De bedragen die tussen de partijen worden doorgestort zijn afhankelijk van het elektriciteitsverbruik. Elia gaat daarbij uit van de hoeveelheid stroom die over het hoogspanningsnet wordt vervoerd. De distributienetbeheerders moeten bedragen aanrekenen volgens het verbruik via hun distributienetten. Door de toename van de decentrale elektriciteitsproductie zit er meer en meer verschil op de berekeningswijze van Elia en deze van de distributienetbeheerders. Voor het Vlaamse Gewest lopen deze almaar verder op. Zo staat er volgens de VREG momenteel een bedrag ter waarde van 75 miljoen euro open (zie bijlage 2). Dat zijn de gecumuleerde bedragen van de Vlaamse distributienetbeheerders die te veel ontvangen zijn over de periode 2008-2016.

De netbeheerders en de regulatoren moeten een akkoord bereiken over de manier waarop de teveel geïnde bedragen moeten worden teruggestort. Er is een wijziging van de regelgeving nodig om het mogelijk te maken dat de openstaande boni na vaststelling door de CREG kunnen terugvloeien naar de eindafnemers via de nettarieven. De federale regering moet nog het KB goedkeuren dat een juridisch correcte oplossing biedt om de teveel geïnde bedragen op zo kort mogelijke termijn aan de gezinnen en bedrijven terug te betalen. De CREG heeft hiervoor op 9 juni 2016 een voorontwerp van KB aan de bevoegde federale minister bezorgd. De timing zoals voorzien in het ontwerp van koninklijk besluit, zijnde 1 januari 2017, werd niet gehaald. Een nieuw voorstel zou voor mid juni overgemaakt moeten worden. Als bijlage 3 gaat ook een overzicht van de acties die in kader van dit dossier door de regulatoren werden ondernomen.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN HET VLAAMSE GEWEST

- 2.1. Financiële weerslag van het voorstel
Geen.
- 2.2. Inspectie van Financiën
Niet van toepassing.
- 2.3. Begrotingsakkoord
Niet van toepassing.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

Geen.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen weerslag op het personeelsbestand en op het personeelsbudget, zodat het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de bestuurszaken, niet vereist is.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar goedkeuring te hechten aan de nota aan het Overlegcomité die als bijlage 4 is opgenomen;

2° de Minister-President van de Vlaamse Regering te gelasten bovenvermelde nota in te dienen op het eerstvolgende Overlegcomité.

Bart TOMMELEIN

Viceminister-president van de Vlaamse Regering,

Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie

Bijlagen:

- Juridisch advies opgemaakt op vraag van de VREG
- Cijfers saldi federale bijdrage Vlaanderen
- Overzicht van de acties ondernomen door de regulatoren
- Nota aan het Overlegcomité